

JAK POROZUMĚT GLOBALNÍ EKONOMICE?

PŘEDMĚT A METODY ZKOUMÁNÍ GLOBALNÍ EKONOMIKY

LUBOMÍR CIVÍN

OLYMPIA

OBSAH

Úvod.....	5
Preface.....	6
Obsah.....	8
Seznam obrázků	9
Seznam tabulek	11
Seznam použitých zkratk	11
I. ODDÍL: ZÁKLADY METODIKY ZKOUMÁNÍ SVĚTOVÝCH EKONOMICKÝCH PROCESŮ	15
1. Základní teoretická a metodická východiska při formování systému zkoumání globálního hospodářství	15
1.1. Paradigmata teorie světové ekonomiky a jejich změna	15
1.2. Širší metodický rámec teorie světové ekonomiky	16
1.3. Předmět studia světové ekonomiky	17
1.4. Konkrétní metody využívané při zkoumání globálního hospodářství	27
II. ODDÍL: GLOBÁLNÍ HOSPODÁŘSTVÍ JAKO LOGICKÁ KATEGORIE	38
2. Struktura globálního hospodářství	38
2.1. Pojem struktury globálního hospodářství, její dekompozice a architektura	38
2.2. Přírodně-technická rovina struktury globálního hospodářství	41
2.3. Geograficko-prostorový rámec struktury globálního hospodářství	68
2.4. Sociálně-ekonomická rovina struktury globálního hospodářství	80
2.5. Strukturální vztahy reálné a finanční úrovně globálního hospodářství	85
3. Subjekty globálního hospodářství	94
3.1. Subjekty operující v globálním hospodářství	94
3.2. Lidský faktor v globální ekonomice	94
3.3. Národně-státní ekonomické celky	95
3.3. Mezinárodní korporace jako subjekt globálního hospodářství	97
3.4. Mezinárodní integrační seskupení jako subjekt globálního hospodářství.....	104
4. Systém mezinárodních ekonomických vztahů a metody jeho analýzy	108
4.1. Mezinárodní dělba práce jako materiální základ systému mezinárodních ekonomických vztahů	108
4.2. Mezinárodní obchod a základní nástroje jeho analýzy	109
4.3. Základní pojmy a nástroje analýzy mezinárodního pohybu kapitálu	116
4.4. Mezinárodní pohyb osob a nástroje jeho analýzy	123
4.5. Základní modely uspořádání globálního finančního systému a mezinárodních měnových vztahů	124

4.6.	Analytické nástroje pro dohled nad fungováním a dosahováním globální finanční stability.....	135
4.7.	Platební bilance a další výkazy realizace mezinárodních ekonomických transakcí.....	135
5.	Teoretické koncepte mezinárodních ekonomických vztahů	140
5.1.	Teorie mezinárodního obchodu	140
5.2.	Teorie mezinárodního pohybu kapitálu	156
5.3.	Teorie migrace pracovní síly a osob	161
5.4.	Teoretické přístupy k formování mezinárodního měnového systému	164
Závěr.....		168
Summary		170
Použitá literatura		172

SEZNAM OBRÁZKŮ:

1.	Hrubý domácí produkt zemí světa na obyvatele v roce 2016	19
2.	Schéma výpočtu míry ekonomického blahobytu (MEW)	19
3.	Schéma výpočtu Indexu udržitelného ekonomického blahobytu (ISEW)	20
4.	Index lidského rozvoje (HDI) podle zemí v roce 2016	20
5.	Index šťastné planety v roce 2016	21
6.	Top 12 zemí s nejvyšším skóre Světového indexu štěstí v roce 2016	23
7.	Globální rozložení Světového indexu štěstí v r. 2016	23
8.	Metodika výpočtu Skutečných úspor	24
9.	Skutečné úspory zemí světa v roce 2016	25
10.	Biologická kapacita a ekologická stopa zemí světa v r. 2012	25
11.	Globální srovnání biologické kapacity a ekologické stopy současné lidské civilizace.....	26
12.	Index udržitelné společnosti (celosvětový průměr za rok 2016)	26
13.	Grafické znázornění modelu World3 v tzv. standardním scénáři	32
14.	Schématické znázornění architektury struktury globálního hospodářství	40
15.	Dynamické procesy změn v přírodním prostředí Země	42
16.	Energetická bilance planety Země	44
17.	Bezpečný a spravedlivý operační prostor pro lidstvo (Oxfamská kobliha)	45
18.	Planetární meze lidské společnosti	46
19.	Vývoj světové populace mezi lety 1800-2100 (v miliardách obyvatel)	47
20.	Schématické znázornění tzv. demografické revoluce v časových fázích spojených s procesy vývoje lidské společnosti a její transformace	48
21.	Globální populační pyramida v roce 2017	49
22.	Podíl zaměstnanosti na tvorbě produkce čtyřsektorového modelu ekonomiky v závislosti na stádiu procesu industrializace	50
23.	Struktura zemské souše z hlediska možnosti využití pro zemědělskou výrobu	51
24.	Stav globální degradace půdy.....	52